

אָלֵא הוּא בְּלַחֲדוּדֵי הָהָה סְמִיךְ לֵיהּ, וּבְכִי עָלֶיהָ,
פּוּמִיָּה בְּפּוּמִיָּה מִתְדַבְּקָא.

פְּתַח הַהוּא יַנּוּקָא וְאָמַר, מְאֲרִיָּה דְעֵלְמָא,
כְּתִיב בְּאוּרִייתָא, (דברים כב) כִּי יִקְרָא קִן
צְפוּר לְפַנְיָהּ וְגו', שְׁלַח תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם וְגו'.
הָהָה גְּעִי הַהוּא יַנּוּקָא וּבְכִי, אָמַר, מְאֲרִיָּה
דְעֵלְמָא, קִיִּים מְלָה דָא דְאוּרִייתָא, תְּרִין בְּנִין
הוּינָא מֵאֲבָא וְאִמִּי, אֲנָא וְאֶחָתִי זְעִירְתָא מִנָּאִי.
הָהָה לָךְ לְמִיסַב לָן, וּלְקִיִּמָא מְלָה דְאוּרִייתָא.
וְאִי תִימָא מְאֲרִיָּה דְעֵלְמָא, אִם כְּתִיב, וְלֹא אָב,
הָא הֲכָא כּוּלָא הוּא, אֲבָא וְאִמָּא. אִימָא מִיתַת,
וְנִסִּיבַת לָהּ מֵעַל בְּנִין. הַשְׁתָּא אֲבָא דְהוּי חֲפִי
עֲלוֹן, אֲנִסִּיב מֵעַל בְּנִין, אֲן דִּינָא דְאוּרִייתָא.
כְּכוּ רַבִּי אֶלְעָזָר וְחִבְרִיָּיא, לְקַבֵּל בְּכֵיהּ וְגַעוּ
דְהַהוּא יַנּוּקָא.

פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (משלי כה) שָׁמַיִם לְרוּם
וְאָרֶץ לְעוֹמֵק וְגו'. עַד דְּהָהָה אָמַר רַבִּי
אֶלְעָזָר קָרָא דָא, הָהָה עֲמוּדָא דְאֶשָּׁא פְּסִיק
בִּינֵייהוּ, וְהַהוּא יַנּוּקָא הָהָה דְבִיק בְּפּוּמִיָּה
דְאֲבוּי, וְלֹא הוּוּ מִתְפָּרְשָׁאן. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר,
אוּ בְּעֵי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַרְחֵשׁ נִיסָא, אוּ
בְּעֵי דְלֹא יִשְׁתַּדַּל בַּר נֶשׁ אַחְרָא עָלֶיהָ, אֲבָל
עַל מַלְיָן דְּהַהוּא יַנּוּקָא וְדַמְעוּי, לֹא יִכִּילָנָא
לְמַסְבַּל.

עַד דְּהוּוּ יַתְבִּין, שְׁמַעוּ חַד קָלָא, דְּהָהָה (דף ר"ה
(א"ד) אָמַר, זַפְּאָה אֲנִתְּ רַבִּי יוֹסִי, דְּמַלְיָן דְּהָאִי
גְּדִיא זְעִירָא, וְדַמְעוּי, סְלִיקוּ לְגַבִּי כְּרִסְיָא
דְּמַלְפָּא קִדְשָׁא, וְדַנּוּ דִינָא, וְתַלְיִסָר בְּנֵי נֶשָׁא
אֲזַמִּין קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַלְאָךְ הַמּוֹת בְּגִינְךָ,
וְהָא עֲשָׂרִין וְתַרְיִין שְׁנִין אוֹסִיפוּ לָךְ, עַד דְּתוּלִיף
אוּרִייתָא, לְהָאִי גְּדִיא שְׁלִימָא, חֲבִיבָא קָמִי
קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

כְּמוּ רַבִּי אֶלְעָזָר וְחִבְרִיָּיא, וְלֹא שְׁבָקוּ לְבַר נֶשׁ

אָבִיו אַחַר שְׁמַת, אֲלֵא הִיָּה לְכַדּוּ
סְמוּךְ לוֹ, וּבְכָה עָלָיו, פִּיּוּ בְּפִי
מִתְדַבֵּק.

פְּתַח אוֹתוֹ תִּינוּק וְאָמַר: רַבּוֹן
הָעוֹלָם, כְּתוּב בַּתּוֹרָה (דברים כב) כִּי
יִקְרָא קִן צְפוּר לְפַנְיָהּ וְגו', שְׁלַח
תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם וְגו'. הִיָּה צוּעֵק
אוֹתוֹ תִּינוּק וּבּוֹכָה, וְאָמַר: רַבּוֹן
הָעוֹלָם, קִיִּים דְּבַר זֶה שֶׁל הַתּוֹרָה!
שְׁנֵי בָנִים הִיִּינוּ מֵאֲבָא וְאִמִּי, אֲנִי
וְאֶחָתִי הִקְטַנָּה מִמֶּנִּי, הִיָּה לָךְ
לְקַחַת אוֹתָנוּ וּלְקַיֵּם דְּבַר הַתּוֹרָה.
וְאִם תֵּאמַר, רַבּוֹן הָעוֹלָם, אִם
כְּתוּב, וְלֹא אָב - הֲרִי כָּאֵן הַכֹּל
הוּא, אֲבָא וְאִמָּא. אִמָּא מִתָּה,
וּלְקַחַת אוֹתָהּ מֵעַל הַבָּנִים. כַּעַת
אֲבָא שְׁהִיָּה מְכַסֶּה עֲלֵינוּ נְלַקַּח
מֵעַל הַבָּנִים. אִיפֹה דִּין הַתּוֹרָה?
כְּכוּ רַבִּי אֶלְעָזָר וְהַחֲבָרִים מוּל
הַבְּכִי וְהַצְעָקָה שֶׁל אוֹתוֹ תִּינוּק.

פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (משלי כה)
שָׁמַיִם לְרוּם וְאָרֶץ לְעוֹמֵק וְגו'. עַד
שְׁהִיָּה אוֹמַר רַבִּי אֶלְעָזָר פְּסוּק זֶה,
הִיָּה עֲמוּד אֵשׁ מִפְּסִיק בִּינֵייהֶם,
וְאוֹתוֹ תִּינוּק הִיָּה דְבַק בְּפִי אָבִיו
וְלֹא הָיוּ גִפְרִדִּים. אָמַר רַבִּי
אֶלְעָזָר, אוּ שְׂרוּצָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא לְהַרְחִישׁ נֶס, אוּ שְׂרוּצָה שְׁלֹא
יִשְׁתַּדַּל אָדָם אַחַר עָלָיו, אֲבָל עַל
דְּבָרֵי אוֹתוֹ הַתִּינוּק וְדַמְעוֹתָיו אִינִי
יִכּוֹל לְסַבֵּל.

עַד שְׁהָיוּ יוֹשְׁבִים, שְׁמַעוּ קוֹל
אֶחָד שְׁהִיָּה אוֹמַר: אֲשַׁרְיָךְ רַבִּי
יוֹסִי שְׂדַבְרֵי הַגְּדִי הַקְּטָן הַזֶּה
וְדַמְעוֹתָיו עָלוּ אֵל פְּסָא הַמְּלָךְ
הַקְּדוּשׁ, וְדַנּוּ דִין, וְשַׁלְשָׁה עֶשֶׂר
בְּנֵי אָדָם הִזְמִין הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְמַלְאָךְ הַמּוֹת בְּגִלְלָךְ, וְהָרִי
עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם שְׁנִים הוֹסִיפוּ לָךְ
עַד שְׁתַּלְמַד תּוֹרָה אֶת הַגְּדִי הַשְּׁלָם
הַזֶּה הַחֲבִיב לְפָנַי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא.

כְּמוּ רַבִּי אֶלְעָזָר וְהַחֲבָרִים, וְלֹא
הִשְׁאִירוּ אָדָם לְעַמֵּד בְּבֵית. מִיָּד

ראו אותו עמוד אש שעולה, ורבי יוסי פתח עיניו, ואותו תינוק דבוק פיו בפיו. אמר רבי אלעזר, אשרי חלקנו שראינו תחית המתים עין בעין. קרבו אליו, והיה אותו תינוק ישן כאלו שגוע מהעולם הזה. אמרו, אשרי חלקך רבי יוסי, וברוך הרחמן שהרחיש לך גס על הצעקה והבכי של בנך וברכריו, שפך דחק בדרךים יפים לשער השמים, בדרךיו ובדמעותיו הוסיפו לך חיים.

לקחו את אותו תינוק ונשקוהו, וככו עמו מרב הדוה, והוציאוהו לבית אחר, והתעוררו עליו, ולא הודיע לו מיד, אלא אחר כך. שמחו שם שלשה ימים, וחדשו יחד עם אותו רבי יוסי כמה חדושי תורה.

אמר לו רבי יוסי, חברים, לא נתנה לי רשות לגלות ממה שראיתי באותו עולם, אלא לאחר שתיים עשרה שנים. אבל שלש מאות וששים וחמש דמעות ששפך בני, נכנסו בחשבון לפני המלך הקדוש, ואני נשבע לכם, חברים, שבשעה שפתח באותו הפסוק וצעק בדרךים ההם, הודעו שלש מאות אלה ספסלי ישיבת הרקיע, וכלם עומדים לפני המלך הקדוש, ובקשו עלי רחמים וערבו לי, והקדוש ברוך הוא התמלא רחמים עלי.

ויבה לפניו אותם דברים ואיך מסר נפשו עלי. ואפוטרופוס אחד היה לפניו, ואמר: רבון העולם, הרי כתוב (תהלים ח) מפי עוללים וינקים יסדת עז למען צורריך להשבית אויב ומתנגם. יהי רצון מלפניך שזכות התורה וזכות אותו התינוק שמסר נפשו על אביו, שתחוס עליו וינצל.

למיקם בביתא, מיד חמו ההוא עמודא דאשא דסליק, ורבי יוסי פתח עיניו. וההוא ינוקא דביק פומיה בפומיה. אמר רבי אלעזר, זכאה חולקנא דחמינא תחית המתים, עינא בעינא. קריבו לגביה, והוה ההוא ינוקא נאים, כמה דגוע מהאי עלמא, אמרו זכאה חולקך רבי יוסי, וברוך רחמנא דארחיש לך ניסא, על געיא ובכיא דבנה, ובמלוי, דהכי דחיק במלין שפירין לתרע שמיא, במלוי ובדמעוי אוסיפו לך חיים.

נטלוהו לההוא ינוקא, ונשקוהו וככו עמיה מחדוה סגיא. ואפקוהו לביתא אחרא, ואתערו עליה, ולא אודעו ליה מיד, אלא לבתר הכי. חדו תמן תלתא יומין, וחדישו בהדי ההוא רבי יוסי, כמה חדושינן באורייתא.

אמר לון רבי יוסי, חבריא, לא אתיהיבת לי רשו לגלאה מההוא דחמינא בההוא עלמא, אלא לבתר תריסר שנין. אבל תלת מאה ושתיין וחמש דמעין, דאושיד ברי, עאלו בחושבנא קמי מלפא קדישא, ואומינא לכו חבריא, דבשעתא דפתח בההוא פסוקא, וגעא באינון מלין, אזדעזעו תלת מאה אלפי ספסלי דהוו במתיבתא דרקיעא, וכלהו קיימי קמיה דמלפא קדישא, ובעו רחמי עלי, וערבו לי. וקודשא בריך הוא אתמלי רחמין עלי.

ושפיר קמיה, אינון מלין, והיה מסר נפשיה עלי. וחד אפוטרופוסא הוה קמיה,

ואמר, מארי דעלמא, הא כתיב (תהלים ח) מפי עוללים ויונקים יסדת עוז למען צורריך להשבית אויב ומתנגם. יהא רעוא קמך, זכו דאורייתא, וזכו דההוא רביא, דקא מסר נפשיה על אבוה דתחוס עליה, וישתזיב.